

Original Article (Quantified)

The effectiveness of teaching based on choice theory in increasing students' attachment to school

Neda Hasanzadeh Mahmoodabad¹ , Ali Rezaei Sharif² , Touran Soleimani³

1- Department of Psychology, Ardabil Branch, Islamic Azad University, Ardabil, Iran.

2- Professor, Department of Counseling, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

3- Department of Psychology, Ardabil Branch, Islamic Azad University, Ardabil, Iran.

Receive:

19 June 2025

Revise:

18 August 2025

Accept:

25 September 2025

Keywords:

Teaching,
Choice theory,
School bond,
Commitment
toschool,
Attachment to
teacher

Abstract

The aim of the present study is the effectiveness of teaching based on choice theory in increasing school attachment in students. The method of the present study is experimental (pre-test-post-test design with control group) according to its objectives and hypotheses. The statistical population of the study includes junior high school students in District 1 of Ardabil city in 2024, selected by simple random sampling. 300 questionnaires were randomly distributed among the students and 40 of those who obtained low scores in this questionnaire were randomly replaced in two groups (20 in the experimental group and 20 in the control group). Data collection was carried out using a questionnaire (Students' School Attachment (SBQ)). SPSS software and multivariate analysis of covariance (MANCOVA) tests were used for data analysis. The results of the study showed that teaching based on choice theory has an effect on the dimensions of school attachment in students (attachment to the teacher, attachment to the school, attachment to school staff, participation in school, belief in school, and commitment to school). Also, from the results of the descriptive statistics of the variables, it can be concluded that teaching based on choice theory increases the dimensions of students' school attachment. As a result, it can be stated that teaching based on choice theory has a significant effect on improving the dimensions of increasing students' school attachment and can be considered as an effective educational program by psychologists and counselors in schools.

Please cite this article as (APA): Hasanzadeh Mahmoodabad, N, Rezaei Sharif, A and Soleimani, T. (2026). The effectiveness of teaching based on choice theory in increasing students' attachment to school. *Management and Educational Perspective*, 8(2), 22-43.

<https://doi.org/10.22034/jmep.2025.535911.1552>

Authors retain the copyright and full publishing rights.

Published by Research Center of Resource Management Studies and Knowledge-Based Business. This article is an open access article licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

Publisher: Research Center of Resource Management Studies and Knowledge-Based Business

Corresponding Author: Ali Rezaei Sharif

Email: rezaeisharif@uma.ac.ir

Extended Abstract

Introduction

After home, school is the most important place where children live and learn various social values and norms. Therefore, school plays an important role in children's socialization (Chen & Feng, 2019). At school, students get a good opportunity to communicate with teachers, assistants, principals, and peers that help them grow healthy (Damayanti et al., 2020). Schools are responsible for both teaching knowledge and skills and for creating social norms and values. Therefore, schools are faced with complex issues that have an undeniable impact on their functioning and are expected to provide students with a healthy and appropriate learning environment that can achieve both a desirable level of knowledge and skills and a desirable level of social norms and values (Sullivan et al., 2019). School attachment has a broad meaning and concept, and is used to describe the relationship between students and their school. The concept of school attachment includes the relationship between students' experiences with school, feeling of security in it, receiving respect from teachers, attachment to school, the level of participation and involvement in school, and commitment to school values and beliefs (Hashemi et al., 2016).

Bonyadi et al. (2024), showed that the choice theory educational package can have an impact on students' academic cohesion and continuity. Choice theory explains how we as humans choose to behave in order to achieve what we want. Choice theory, in a very simple definition, is about choices and how and why we make them. Choice theory is correct that we as humans choose to behave in order to achieve what we want. According to this theory, everything we do is a behavior and is motivated from within us (Mirhosseini et al., 2021).

School is the most important place where students spend their time after home and plays an important role in shaping the values, norms, and social opportunities of individuals. There is general agreement that schools are large social environments where learning occurs both inside and outside the classroom. Psychological interventions in the field of increasing student-school attachment seem essential; not only because it may increase student achievement, but also to reduce behavioral and psychological problems and improve the educational performance of schools. Therefore, the need for research on school attachment is increasingly clear. It seeks to answer this question: is teaching based on choice theory effective in increasing student attachment to school?

Theoretical Framework

School Attachment

School attachment refers to the quality of student communication with school, feeling cared for and perceived respect from the teacher, attachment to school, level of participation in school, and commitment to school values and beliefs (Oelsner et al., 2021).

Choice Theory

Choice theory is a psychology of internal control; it explains how and why we make the choices that determine our life course. Choice theory seeks to transform current conventional understanding into a new conventional understanding. By changing the qualitative and perceptual world of an individual, choice theory can disrupt short-term equilibrium and guide the individual towards choosing another effective behavior (Glasser, 1998).

Bonyadi et al. (2024) in a study titled Design and Investigation of the Effectiveness of Choice Theory Educational Package on the Academic Integrity of Male Students in Secondary School showed that educational packages based on Choice Theory were an effective tool for promoting the academic integrity of male secondary school students. Quantitative data indicated a statistically significant increase in academic performance and a decrease in

disruptive behavior among students. Qualitative data from focus group discussions supported these findings, and students reported a sense of personal responsibility and greater motivation to succeed in their academic endeavors. These findings have implications for educators and policymakers seeking to increase educational outcomes for male students by focusing on the principles of choice theory.

Gravandnia et al. (2024) in a study titled The Effectiveness of Choice Theory-Based Responsibility Education on Academic Retention and Quality of Learning Experiences of Experimental High School Students showed that there was a significant difference between the experimental and control groups in terms of academic retention and quality of learning experiences of experimental high school students; that is, choice theory-based responsibility education increases academic retention and quality of learning experiences. Based on the findings, it is concluded that the responsibility education package can have educational and practical implications for students in increasing academic retention and quality of learning experiences.

Research Methodology

The present research method is experimental (pre-test-post-test design with control group) according to its objectives and hypotheses. The statistical population of the study included first-year secondary school students in the first district of Ardabil city in 2024, selected by simple random sampling. 300 questionnaires were randomly distributed among the students, and 40 of them who scored low in this questionnaire were randomly assigned to two groups (20 in the experimental group and 20 in the control group). Data collection was carried out using a questionnaire (Students' School Bonding (SBQ)).

Research findings

SPSS software and multivariate analysis of covariance (MANCOVA) tests were used to analyze the data. The results of the study showed that teaching based on choice theory has an effect on the dimensions of school bonding in students (attachment to the teacher, attachment to the school, attachment to school staff, participation in school, belief in school, and commitment to school). Also, from the results of the descriptive statistics of the variables, it can be concluded that teaching based on choice theory increases the dimensions of students' school attachment. As a result, it can be stated that teaching based on choice theory has a significant effect on improving the dimensions of increasing students' school attachment and can be considered as an effective educational program by psychologists and counselors in schools.

Conclusion

The present study was conducted with the aim of the effectiveness of teaching based on choice theory in increasing school attachment in students. The results of this hypothesis are consistent with the findings of Gravand nia et al. (2024), Nemati et al. (2023), Manzari Tavakoli et al. (2022), Amiri et al. (2022), Charteris & Page (2021), Safari-Bidhendi et al. (2021), Dortaj et al. (2021), Mirhosseini et al. (2021), Arab Kalmari et al. (2020). In this regard, Safari-Bidhendi et al. (2021) showed that education based on choice theory has a significant effect on the academic resilience and mental vitality of secondary school students. In this way, this intervention has been able to increase academic resilience and mental vitality. The findings of the present study indicated that education based on choice theory, using techniques such as responsibility and responsible academic life, can be used as an efficient method to increase academic resilience and mental vitality of students.

Given that education based on teaching based on choice theory has an effect on increasing the bond with school in students, psychological intervention, including education based on teaching based on choice theory, is important to improve the bond with school in students (it is suggested that psychologists and experts in this field use the achievement of the present study).

علمی پژوهشی (کمی)

اثربخشی تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب در افزایش پیوند با مدرسه در دانش آموزان

ندا حسن زاده محمودآباد^۱ ID، علی رضایی شریف^۲ ID، توران سلیمانی^۳ ID

۱- گروه روانشناسی، واحد اردبیل، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل، ایران.

۲- استاد، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

۳- گروه روانشناسی، واحد اردبیل، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل، ایران.

چکیده

هدف پژوهش حاضر اثربخشی تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب در افزایش پیوند با مدرسه در دانش آموزان می باشد. روش پژوهش حاضر با توجه به اهداف و فرضیه های آن از نوع آزمایشی (طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل) می باشد. جامعه آماری پژوهش شامل دانش آموزان مقطع متوسطه اول در ناحیه یک شهر اردبیل در سال ۱۴۰۳ می باشد که با نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. تعداد ۳۰۰ پرسشنامه به صورت تصادفی در بین دانش آموزان توزیع شد و دانش آموزانی که نمره پایینی در این پرسشنامه بدست آوردند و از بین آنها به تعداد ۴۰ نفر در دو گروه (۲۰ نفر در گروه آزمایش و ۲۰ نفر نیز در گروه کنترل) به صورت تصادفی جایگزین شدند. گردآوری داده ها با استفاده از پرسشنامه (پیوند دانش آموزان با مدرسه (SBQ)) صورت گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده از نرم افزار SPSS و آزمونهای تحلیل کوواریانس چند متغیره (MANCOVA) استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب در ابعاد پیوند با مدرسه در دانش آموزان (دلبستگی به معلم، دلبستگی به مدرسه، مشارکت در مدرسه، باور به مدرسه و تعهد به مدرسه) اثر دارد. همچنین از نتایج آمار توصیفی متغیرها می توان نتیجه گرفت که تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب باعث افزایش ابعاد پیوند با مدرسه دانش آموزان می شود در نتیجه قابل بیان است که تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب تأثیر معناداری بر بهبود ابعاد افزایش پیوند با مدرسه دانش آموزان داشته و می تواند به عنوان برنامه آموزشی مؤثر مورد توجه روانشناسان و مشاوران در مدارس باشد.

تاریخ دریافت:

۲۹ خرداد ۱۴۰۴

تاریخ بازنگری:

۲۷ مرداد ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش:

۰۳ مهر ۱۴۰۴

کلید واژه ها:

تدریس،
تئوری انتخاب،
پیوند با مدرسه،
تعهد به مدرسه،
دلبستگی به معلم

لطفاً به این مقاله استناد کنید (APA): حسن زاده محمودآباد، ندا، رضایی شریف، علی و سلیمانی، توران. (۱۴۰۵). اثربخشی تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب در افزایش پیوند با مدرسه در دانش آموزان. فصلنامه مدیریت و چشم انداز آموزش، ۸(۲)، ۲۲-۴۳.

doi: <https://doi.org/10.22034/jmep.2025.535911.1552>

Authors retain the copyright and full publishing rights.

Published by Research Center of Resource Management Studies and Knowledge-Based Business. This article is an open access article licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

ناشر: مرکز پژوهشی مطالعات مدیریت منابع و کسب و کار دانش محور

نویسنده مسئول: علی رضایی شریف

ایمیل: rezaeisharif@uma.ac.ir

مقدمه

مدرسه آینه جامعه و سلسله مراتب اجتماعی در چهارچوب نظام آموزش و پرورش است که در محیط اجتماعی پیوسته در حال تغییر و تحول فعالیت می‌کند و مستقیم یا غیرمستقیم بر جامعه اثر می‌گذارد و از آن اثر می‌پذیرد. همچنین، جوامع امروز سیستم مدرسه را مسئول ادامه زندگی اجتماعی و ارتقای فرد در چهارچوب انتظارات جامعه در نظر می‌گیرد و تقریباً همه جوامع، آموزش و پرورش خود را با چشم‌اندازی جهانی و براساس نیازهای جامعه شکل می‌دهند (Poodineh et al, 2018). مدرسه مکانی امن و سرشار از برنامه‌های آموزشی، تربیتی و پرورشی برای همه دانش‌آموزان است و نقش آن علاوه بر ارتقای دانش‌ها و مهارت‌های دانش‌آموزان، ایجاد آمادگی متناسب با انتظارات حال و آینده جامعه جهت زندگی در جامعه می‌باشد (Pericas et al, 2022).

مدارس نقش مهمی در شکل‌گیری ارزش‌ها، هنجارها و فرصت‌های اجتماعی دارند و کودکان اولین تعامل‌های خود را در سیستم آموزشی در حدود پنج یا شش سالگی برقرار می‌کنند و حدود ۱۲ تا ۱۳ سال از عمر خود را یعنی تا سن هجده سالگی در مدرسه می‌مانند (Fan & Liang, 2020). مدرسه پس از خانه مهم‌ترین مکانی است که کودکان در آن به سر می‌برند و ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی مختلف را در آن یاد می‌گیرند. بنابراین، مدرسه نقش مهمی در جامعه‌پذیری کودکان دارد (Chen & Feng, 2019). دانش‌آموزان در مدرسه فرصت مناسبی را برای ارتباط با معلمان، معاونان، مدیر و همسالان که به رشد سالم آنها کمک می‌کنند، به دست می‌آورند (Damayanti et al, 2020). مدرسه‌ها هم مسئول آموزش دانش‌ها و مهارت‌ها و هم مسئول ایجاد هنجارها و ارزش‌های اجتماعی هستند. بنابراین، مدرسه‌ها با موضوع‌های پیچیده‌ای که تأثیر انکارناپذیری بر کارکرد آنها دارند، روبرو می‌باشند و از آنها انتظار می‌رود که دانش‌آموزان را با محیط یادگیری سالم و مناسبی مواجه سازند که بتوانند هم به سطح مطلوبی از دانش‌ها و مهارت‌ها و هم به سطح مطلوبی از هنجارها و ارزش‌های اجتماعی دست یابند (Sullivan et al, 2019).

پیوند با مدرسه، معنا و مفهوم گسترده‌ای دارد و برای توصیف رابطه دانش‌آموزان با مدرسه به کار می‌رود. مفهوم پیوند با مدرسه ارتباط تجارب دانش‌آموزان با مدرسه احساس امنیت در آن دریافت احترام از سوی معلمان دبستگی به مدرسه میزان مشارکت و درگیری در مدرسه و تعهد به ارزش‌ها و باورهای مدرسه را شامل می‌شود (Hashemi et al, 2016). وقتی دانش‌آموزان دبستگی و پیوند بالایی به نهادهای اجتماعی همچون مدرسه داشته باشند، درگیر رفتارهای بزهکارانه نخواهند شد. عناصر پیوند دهنده اجتماعی شامل دبستگی به افرادی همچون والدین و معلمان تعهد به اهداف و فعالیتهای مرسوم همچون مدرسه، درگیری در فعالیتهای و باور به هنجارها است (Setayeshi azhari et al, 2024). منظور از پیوند با مدرسه، کیفیت ارتباطات دانش‌آموز با مدرسه، احساس مراقبت شدن و ادراک احترام از سوی معلم، دبستگی به مدرسه، سطح مشارکت در مدرسه، و تعهد به ارزش‌ها و باورهای مدرسه است (Nemati et al, 2023). برخورداری از احساس تعلق و پیوند با مدرسه علاوه بر ایجاد محیطی سالم برای دانش‌آموزان برای کسب شخصیت مستقل و اجتماعی شدن، بازده‌های تحصیلی مثبتی نیز دارد (Darban, 2012).

(Bonyadi et al, 2024)، نشان دادند که بسته‌ی آموزشی تئوری انتخاب می‌تواند بر انسجام و پیوستگی تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر دارد. تئوری انتخاب تبیین می‌کند که ما به عنوان یک انسان برای دست یافتن به آنچه می‌خواهیم، چگونه رفتارمان را انتخاب می‌کنیم. تئوری انتخاب در یک تعریف خیلی ساده، در مورد انتخاب‌ها و چگونگی و چرایی

انجام آن‌هاست. تئوری انتخاب درست است که ما به عنوان یک انسان برای به دست آوردن آنچه می‌خواهیم، چگونه رفتارمان را انتخاب می‌کنیم. بر اساس این تئوری تمامی آنچه ما انجام می‌دهیم یک رفتار است و از درون ما برانگیخته می‌شود (Mirhosseini et al, 2021). براساس این تئوری تمامی آنچه ما انجام می‌دهیم یک رفتار است و نیز اینکه همه رفتارها عمدی بوده و از درون ما برانگیخته می‌شوند. این برخلاف نظریه‌هایی است که می‌گویند ما در دنیایی از کنترل بیرونی به سر می‌بریم و توسط عوامل بیرونی برانگیخته می‌شویم (Glasser & Glasser, 2010). در نظریه انتخاب گلاسر معتقد است که افراد در مورد افکار احساسات و رفتارهای خود حق انتخاب دارند و هر کاری که افراد انجام می‌دهند، انتخابی است که بهترین تلاش فرد برای ارضای یک یا چند نیاز اساسی است (Mason & Mason Bennet, 2021) و در تئوری انتخاب این رفتار است که به عنوان یک انتخاب یا مجموعه‌ای از انتخابها با انگیزه و از طریق برآوردن نیازها تقویت می‌شود (Lyngstad, 2023). در نظریه انتخاب اعتقاد بر این است که ما برانگیخته می‌شویم تا از طریق بنیان نهادن دنیای کیفی ویژه خودمان به ارضای نیازها پردازیم. دنیای کیفی دربرگیرنده انسان‌های مورد علاقه، عقاید و خواسته‌هایمان است. انجام دادن یعنی تمام رفتارهایی که از ما سر می‌زند و معمولاً این انجام دادن‌ها هدفمند می‌باشند. در هر صورت وقتی تفاوت ادراک شده‌ای میان آنچه به دست آوردیم و آنچه می‌خواهیم، وجود داشت، تلاش می‌کنیم تا با نزدیک‌تر شدن به ارضای نیازهایمان و رسیدن به خواسته‌هایمان این ناکامی را به حداقل برسانیم یا حذف کنیم (Wubbolding, 2013).

مدرسه بعد از خانه مهم‌ترین مکانی است که دانش‌آموزان در آن به سر می‌برند و نقش مهمی در شکل‌گیری ارزش‌ها، هنجارها و فرصت‌های اجتماعی افراد دارد. توافق عمومی بر این است که مدارس، محیط اجتماعی بزرگی هستند که یادگیری در آن، هم در درون و هم در بیرون کلاس درس رخ می‌دهد. مداخلات روان‌شناختی در زمینه افزایش پیوند دانش‌آموزان با مدرسه در دانش‌آموزان ضروری به نظر می‌رسند؛ نه فقط به این خاطر که ممکن است موفقیت دانش‌آموزان را افزایش دهند، بلکه همچنین به منظور کاهش مشکلات رفتاری و روان‌شناختی و بهبود عملکرد آموزشی مدارس می‌باشد. در این بین انجام پژوهش برای بررسی اثربخشی تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب در افزایش پیوند در دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهر اردبیل، ضروری به نظر می‌رسد. به این ترتیب و با توجه به مطالب بیان‌شده هدف مطالعه حاضر تعیین اثربخشی تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب در افزایش پیوند با مدرسه در دانش‌آموزان بود و با مطالعات اولیه در پیشینه پژوهش‌های قبلی خلاء پژوهشی در زمینه اثربخشی تئوری انتخاب قابل مشاهده است؛ لذا ضرورت انجام پژوهش در مورد پیوند با مدرسه، بیش از پیش واضح است. به دنبال پاسخ به این سؤال است که آیا تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب در افزایش پیوند دانش‌آموزان با مدرسه اثربخش است؟

ادبیات نظری

پیوند با مدرسه

منظور از پیوند با مدرسه، کیفیت ارتباطات دانش‌آموز با مدرسه، احساس مراقبت شدن و ادراک احترام از سوی معلم، دلبستگی به مدرسه، سطح مشارکت در مدرسه، و تعهد به ارزش‌ها و باورهای مدرسه است (Oelsner et al, 2021). پیوند با مدرسه دارای چهار مؤلفه اختصاصی دلبستگی به مدرسه دلبستگی به معلمان و کارکنان مدرسه، تعهد به مدرسه

هم شامل باورها و هم رفتارها، و درگیری تحصیلی است. طبق نظر محققان دانش آموزانی پیوند قوی با مدرسه دارند که روابط خوبی با همسالان یا معلمان داشته به مدرسه به عنوان منبع با ارزشی برای دستیابی به اهداف خویش نگاه کنند و در برابر منابعی که مدرسه برای رسیدن به اهداف او در اختیارش قرار داده احساس تعهد کنند از مشارکت در تکالیف و سایر فعالیتهای مرتبط با مدرسه احساس رضایت یا لذت داشته قوانین و ضوابط آموزشی مدرسه را بپذیرند و درک کنند که معلمان و کارکنان به طور منصفانه‌ای با او رفتاری می‌کنند (Setayeshi azhari et al, 2024). پیوند با مدرسه دلبستگی، ارتباط عاطفی مثبت، تعهد و سرمایه‌گذاری شخصی نسبت به مدرسه تعریف می‌شود. به عبارت دیگر پیوند با مدرسه وجود دلبستگی و تعهد نسبت به مدرسه تعریف شده است که بعد دلبستگی آن به رابطه عاطفی با مدرسه و بعد تعهد، به سرمایه‌گذاری در گروه اشاره دارد (Libbey, 2004). پیوند با مدرسه اشتیاق یا وابستگی دانش آموزان به معلمان، کارکنان و مدیران مدرسه و احساس غرور نسبت به مدرسه تعریف شده است (Rezaeisharif, 2012).

تئوری انتخاب

نظریه انتخاب روانشناسی کنترل درونی است؛ این نظریه توضیح می‌دهد که ما چطور و چرا انتخابهایی که مسیر زندگی ما را تعیین می‌کنند انتخاب می‌کنیم نظریه انتخاب دنبال تبدیل درک متعارف کنونی به یک درک متعارف جدید است. تئوری انتخاب با تغییر دنیای کیفی و ادراکی فرد، می‌تواند توازن کوتاه مدت را برهم زند و فرد را به سمت انتخاب رفتار مؤثر دیگری راهنمایی کند (Glasser, 1998) پژوهش‌ها نشان می‌دهند که استفاده از تئوری انتخاب موجب حذف بسیاری از رفتارهای ناکارآمد و تغییر در آنها می‌شود (Albughbish et al, 2020). تئوری انتخاب تبیین می‌کند که ما به عنوان یک انسان برای دست یافتن به آنچه می‌خواهیم، چگونه رفتارمان را انتخاب می‌کنیم. این رفتارهای هدفمند بیش تر از انگیزه‌های درونی ریشه می‌گیرند تا عوامل و محرک‌های بیرونی، تئوری انتخاب شیوه‌ای است مبتنی بر عقل سلیم و درگیری عاطفی، ویلیام گلاسر، به دنبال احساس نارضایتی از نتایج روانکاوی، بدان روی آورد (Dortaj et al, 2022). آموزش تئوری انتخاب بر میزان شادکامی افزایش عزت نفس و کانون مهار درونی مسئولیت پذیری و عزت نفس، امید به زندگی و کاهش اضطراب افزایش توان مقابله با رفتارهای قلدرانه کاهش بحران هویت دانش آموزان افزایش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و افزایش خودپنداره‌ی مثبت و افزایش استفاده از راهبردهای شناختی عمیق تر در فرد نشان داده است. همچنین در آموزش تئوری انتخاب بر ایجاد روابط مثبت و احترام آمیز بین معلم و دانش آموز تاکید دارد. این رویکرد به دانش آموزان کمک می‌کند تا احساس امنیت تعلق و ارزشمندی کنند و انگیزه بیشتری برای یادگیری داشته باشند (Rahimi Koopai et al, 2025). نظریه انتخاب اعلام می‌دارد هر موجود آدمی از ۵ نیاز اساسی برخوردار است که عبارتند از: بقا، محبت و تعلق‌پذیری، قدرت یا پیشرفت، آزادی یا استقلال و تفریح که ما را در زندگی برانگیخته می‌کنند. هر یک از ما از تمام این نیازها برخورداریم ولی نیرومندی آنها تفاوت دارد (Corey, 2011).

پیشینه پژوهش

(Bonyadi et al, 2024)، در پژوهشی با عنوان طراحی و بررسی اثربخشی بسته‌ی آموزشی تئوری انتخاب بر روی انسجام تحصیلی دانش آموزان پسر مقطع، نتایج این پژوهش نشان داد که بسته‌های آموزشی مبتنی بر نظریه انتخاب ابزار مؤثری

برای ارتقای انسجام تحصیلی دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه بود. داده‌های کمی حاکی از افزایش معنی‌دار آماری در عملکرد تحصیلی و کاهش رفتار مخرب در بین دانش‌آموزان بود. داده‌های کیفی حاصل از بحث‌های گروه متمرکز از این یافته‌ها پشتیبانی کرد و دانشجویان احساس مسئولیت شخصی و انگیزه بیشتری برای موفقیت در تلاش‌های تحصیلی خود گزارش دادند. این یافته‌ها برای مربیان و سیاست‌گذارانی که به دنبال افزایش نتایج آموزشی برای دانش‌آموزان پسر از طریق تمرکز بر اصول تئوری انتخاب هستند، پیامدهایی دارد.

(Gravand nia et al, 2024)، در پژوهشی با عنوان اثربخشی آموزش مسئولیت‌پذیری مبتنی بر نظریه انتخاب بر پایداری تحصیلی و کیفیت تجارب یادگیری دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم رشته تجربی، نتایج نشان داد که بین گروه‌های آزمایش و کنترل از نظر پایداری تحصیلی و کیفیت تجارب یادگیری دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم رشته تجربی تفاوت معناداری وجود دارد؛ یعنی آموزش مسئولیت‌پذیری مبتنی بر نظریه انتخاب باعث افزایش پایداری تحصیلی و کیفیت تجارب یادگیری می‌شود. باتوجه‌به یافته‌ها نتیجه‌گیری می‌شود که بسته‌ی آموزش مسئولیت‌پذیری می‌تواند تلویحات آموزشی و کاربردی برای دانش‌آموزان در افزایش پایداری تحصیلی و کیفیت تجارب یادگیری شود.

(Nemati et al, 2023)، در پژوهشی با عنوان اثربخشی مشارکت خانه-مدرسه بر پیوند با مدرسه و تعامل با همسالان دانش‌آموزان دارای اختلال نقص توجه/بیش‌فعالی، تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش تحلیل کواریانس چندمتغیره و با نرم افزار SPSS-16 انجام شد و یافته‌ها نشان داد که نمرات آزمودنی‌ها در دو مرحله پیش‌آزمون و پس‌آزمون به لحاظ آماری تفاوت معناداری وجود داشت، یعنی در روابط با همسالان و پیوند با مدرسه در گروه آزمایش تغییر معناداری تحت تأثیر مداخله برنامه مشارکت خانه-مدرسه به وجود آمده بود. نتیجه‌گیری: به‌واسطه اثربخش بودن برنامه آموزشی مشارکت خانه-مدرسه، طراحی و اجرای این برنامه برای سایر گروه‌های نارسایی‌های تحولی، معلمان و والدین آنها پیشنهاد می‌شود.

(Manzari Tavakoli et al, 2022)، در پژوهشی با عنوان اثربخشی آموزش مبانی تئوری انتخاب بر اشتیاق به مدرسه و سرسختی روانشناختی دانش‌آموزان پسر مقطع ابتدایی، یافته‌ها نشان داد پس از آموزش مبانی تئوری انتخاب، اشتیاق به مدرسه و سرسختی روانشناختی گروه آزمایش نسبت به گروه کنترل به طور معنی‌داری افزایش یافت. نتایج تحلیل کواریانس تک متغیره نیز نشان داد آموزش مبانی تئوری انتخاب بر اشتیاق به مدرسه ۰/۴۷ و بر سرسختی روانشناختی ۰/۵۳ تأثیر داشته است. با توجه به نتایج این پژوهش، از آموزش مبانی تئوری انتخاب می‌توان جهت افزایش اشتیاق به مدرسه و سرسختی روانشناختی دانش‌آموزان پسر مقطع ابتدایی استفاده نمود.

(Amiri et al, 2022)، در پژوهشی با عنوان اثربخشی بسته آموزشی مدیریت رفتار مبتنی بر نظریه انتخاب در کاهش بی‌انضباطی دانش‌آموزان در مدرسه، بر اساس یافته‌ها، اجرای بسته آموزشی مدیریت رفتار مبتنی بر نظریه انتخاب در کاهش بی‌انضباطی دانش‌آموزان در مدرسه از نظر آماری و بالینی تأثیر معنی‌داری دارد. بنابراین توصیه می‌شود از آموزش‌های این بسته، که برگرفته از مبانی آموزشی - درمانی نظریه انتخاب است، از طریق مراکز مشاوره و به‌ویژه هسته‌های مشاوره آموزش و پرورش به‌صورت فردی و گروهی استفاده شود.

(Charteris & Page, 2021)، در پژوهشی با عنوان، پیوند مدرسه، دلبستگی و مشارکت از طریق یادگیری از راه دور: تقویت ارتباط مدرسه، در این مقاله، پیوند مدرسه، دلبستگی و مشارکت را به عنوان سه جنبه مرتبط با هم از ارتباط

مدرسه نشان می‌دهیم که در طول اقدامات قرنطینه مرتبط با کووید-۱۹ مطرح شد. رهبران، معلمان، دانش‌آموزان و جوامع مدرسه از ارتباط مدرسه سود می‌برند. هنگامی که ناملایمات تجربه می‌شود، ارتباط مدرسه را می‌توان در روابط بین معلمان، تعهد به دانش‌آموزان و حمایت شبانی بسیار مهم رهبران مدرسه مشاهده کرد. روابط قوی و حمایتی از طریق شیوه‌هایی ایجاد می‌شود که از پیوند مدرسه، دلبستگی به مدرسه و مشارکت مدرسه حمایت می‌کند.

(Safari-Bidhendi et al, 2021)، در پژوهشی با عنوان اثربخشی آموزش مبتنی بر تئوری انتخاب بر تاب‌آوری تحصیلی و نشاط ذهنی دانش‌آموزان دوره متوسطه، نتایج نشان داد که آموزش مبتنی بر تئوری انتخاب بر تاب‌آوری تحصیلی ($F=33/64$ ؛ $Eta=0/47$ ؛ $P\leq 0/001$) و نشاط ذهنی ($F=47/43$ ؛ $Eta=0/56$ ؛ $P\leq 0/001$) دانش‌آموزان دوره متوسطه تأثیر معنادار دارد. بدین صورت که این مداخله توانسته منجر به افزایش تاب‌آوری تحصیلی و نشاط ذهنی شود. یافته‌های پژوهش حاضر بیانگر آن بودند که آموزش مبتنی بر تئوری انتخاب با بهره‌گیری از فنونی همانند مسئولیت‌پذیری و زندگی تحصیلی مسئولانه می‌تواند به عنوان یک روش کارآمد جهت افزایش تاب‌آوری تحصیلی و نشاط ذهنی دانش‌آموزان مورد استفاده قرار گیرد.

(Dortaj et al, 2021)، در پژوهشی با عنوان تدوین و اعتباریابی بسته آموزشی مدیریت کلاس براساس تئوری انتخاب و تعیین اثربخشی آن بر سبک مدیریت معلم و مسئولیت‌پذیری، نتایج آنوا با اندازه‌گیری‌های مکرر برای متغیر مسئولیت‌پذیری دانش‌آموزان حاکی از تفاوت معنی‌دار نمرات گروه آزمایش در پیش‌آزمون با پس‌آزمون و عدم تفاوت معنی‌دار پس‌آزمون و پیگیری گروه آزمایش بود که حاکی از تأثیر متغیر مداخله بر مسئولیت‌پذیری دانش‌آموزان در پس‌آزمون و ثبات نتایج در آزمون پیگیری بود. پیش‌آزمون و پس‌آزمون گروه گواه تفاوت معنی‌داری نداشت. بسته آموزشی سبک مدیریت کلاس براساس تئوری انتخاب، دارای اعتبار بوده و روی سبک مدیریت معلمان و مسئولیت‌پذیری دانش‌آموزان تأثیرگذار است.

(Arab Kalmari et al, 2020) در پژوهشی با عنوان بررسی اثربخشی آموزش مبانی تئوری انتخاب بر مسئولیت‌پذیری و اشتیاق به مدرسه در دانش‌آموزان مقطع دوم متوسطه، نتایج نشان داد که آموزش تئوری انتخاب به طور معناداری منجر به بهبود مسئولیت‌پذیری و اشتیاق به مدرسه در گروه آزمایش در مرحله پس‌آزمون شده است. همچنین اثربخشی این آموزش در مرحله پیگیری برای متغیر اشتیاق به مدرسه ماندگار بود اما برای مسئولیت‌پذیری افزایش یافت و براساس یافته‌های پژوهش می‌توان گفت، آموزش مبانی تئوری انتخاب بر افزایش مسئولیت‌پذیری و اشتیاق به مدرسه در دانش‌آموزان مقطع دوم متوسطه مؤثر است.

روش‌شناسی تحقیق

روش پژوهش حاضر با توجه به اهداف و فرضیه‌های آن از نوع آزمایشی (طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل) می‌باشد، برای گردآوری اطلاعات در این پژوهش از پرسشنامه استفاده شد. به این صورت که بعد از کسب مجوزهای لازم ابتدا به مدارس مقطع متوسطه اول در ناحیه یک شهر اردبیل در سال ۱۴۰۳ مراجعه شد و به صورت تصادفی به تعداد ۳۰۰ پرسشنامه پیوند دانش‌آموزان با مدرسه در بین دانش‌آموزان توزیع شد و دانش‌آموزانی که نمره پایینی در این پرسشنامه بدست آورند به صورت تصادفی و پس از تکمیل رضایت‌نامه شرکت آگاهانه در پژوهش (۲۰ نفر در گروه

آزمایش و ۲۰ نفر نیز در گروه کنترل) جایگزین شدند و به پرسشنامه پژوهش پاسخ دادند و گروه آزمایش با استفاده از روش تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب طی آموزش دکتر قاسمی در کارگاه انجمن روانشناسی تربیتی ایران (Mir Hosseini & Karbalaee Harfteh, 2021) طی ۱۲ جلسه یک و نیم ساعته ارائه شده آموزش دیدند و بعد گروه کنترل مداخله‌ای دریافت نکردند و در مراحل بعد هر دو گروه دوباره به پرسشنامه پیوند دانش آموزان با مدرسه جواب دادند و سپس داده‌ها جمع‌آوری و اطلاعات توسط نرم افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و در زیر محتوای کلی و عناوین اقدامات صورت گرفته در هر جلسه در گروه آزمایشی ارائه شد. به استثناء جلسه اول که در هر دو گروه به آشنایی اعضاء با یکدیگر، وظایف اعضای گروه، شرح اهداف شرکت در جلسات و ارائه منطقی مداخله تا پایان جلسات، اختصاص داشت در سایر جلسات در ابتدا تکالیف خانگی مربوط به جلسه قبل مورد بررسی و بازبینی قرار می‌گرفت، بازخوردهای لازم ارائه شد و سپس موضوع مورد نظر جلسه مطرح شد. همچنین از اعضاء خواسته می‌شود تا در جلسات حضور فعالیت داشته و اظهار نظر کنند و تجارب شخصی خود که چه به طور مستقیم و چه به طور غیرمستقیم تجربه کرده بودند را در هر جلسه بیان کنند. سپس تکالیف خانگی مکتوب در اختیار اعضاء قرار داده می‌شد و اعضاء متعهد می‌شدند تا جلسه‌ای آن را انجام دهند. در پایان هر جلسه نیز جمع‌بندی از مطالب آن جلسه صورت گرفت و همچنین در روند پژوهش ملاحظات اخلاقی زیر در نظر گرفته شود: الف) اخذ رضایت آگاهانه از دانش‌آموزان برای حضور در محیط و انجام پژوهش، ب) ایجاد این اطمینان در شرکت کنندگان، که اطلاعات بدست آمده از آن‌ها محرمانه ماند و یافته‌ها بدون ذکر نام آن‌ها منتشر شد، ج) در روند پژوهش از وارد ساختن هرگونه آسیب به شرکت کنندگان پرهیز شد، که شامل پرهیز از نقص حریم خصوصی آنان و فریب دادن‌شان درباره اهداف پژوهش بود، د) ارزش‌ها و تصمیمات شرکت کنندگان مورد احترام بوده است، ر) حفظ برخورد یکسان با تمامی شرکت کنندگان رعایت گردید، ز) شرکت کنندگان در تمامی مراحل در مورد انصراف از شرکت در پژوهش مختار بودند و همچنین از ابزارهای زیر بهره گرفته شده است:

پرسشنامه پیوند دانش آموزان با مدرسه (SBQ): پرسشنامه پیوند با مدرسه در ابتدا ۷۰ گویه داشت و روی نمونه ۱۰۰۰ نفری اجرا گردید تا تصحیحات لازم به عمل آید و در نهایت بعد از تحلیل عاملی ۴۰ سؤال نهایی به دست آمد. پرسشنامه ۴۰ آیتی پیوند با مدرسه در ۶ مؤلفه به بررسی و ارزیابی میزان پیوند دانش آموز با مدرسه، معلم، مدیر، معاون، مشاور و سایر دانش آموزان می‌پردازد. مؤلفه‌های پرسشنامه شامل (دلبستگی به معلم: سؤالات ۱ تا ۹؛ دلبستگی به مدرسه: ۱۰ تا ۱۹؛ دلبستگی به کارکنان مدرسه: ۲۰ تا ۲۵؛ مشارکت در مدرسه: ۲۶ تا ۳۱؛ باور به مدرسه: ۳۲ تا ۳۷؛ تعهد به مدرسه: ۳۸ تا ۴۰ می‌باشد. نمره‌گذاری پرسشنامه براساس طیف لیکرت ۵ درجه‌ای است. در پژوهش (Rezaeisharif et al, 2014) به منظور کسب اطمینان از روایی پرسشنامه، روایی محتوا، پیش‌بین و سازه مورد بررسی قرار گرفته است. روایی محتوا به واسطه نظرخواهی از ۵ نفر متخصص روان‌شناسی مورد بررسی قرار گرفت و ابزاری روا تشخیص داده شد. برای محاسبه روایی پیش بین همبستگی بین میانگین تحصیلی با پیوند به مدرسه ۳۱٪ به دست آمد. برای اطمینان از پایایی نیز همسانی درونی کل پرسشنامه و مؤلفه‌های آن از طریق آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۹۳٪ به دست آمد.

مداخله آموزش تئوری انتخاب: در این پژوهش مداخله تئوری انتخاب با استفاده از آموزش تئوری انتخاب دکتر قاسمی در کارگاه انجمن روانشناسی تربیتی ایران (Mir Hosseini & Karbalaee Harfteh, 2021) در طی ۱۲ جلسه یک و نیم ساعته صورت گرفت.

جدول ۱. خلاصه ساختار و محتوای جلسات درمانی آموزش تئوری انتخاب

جلسه	محتوا	تکالیف
۱	نیاز به عشق و تعلق (دوست داشتن دیگران و برقراری ارتباط خوب با دوستان) هدف آموزشی: آشنایی با مهمترین نیاز هر انسان که نیاز به داشتن پیوند و ارتباط با دیگران و تبادل عاطفه و محبت با آنهاست	کار روی متن کتاب - استفاده از کارت ماشین رفتار - تهیه لیست (کسانی که خیلی دوستشان داریم (آلبوم عشق) و گفتگو با بچه‌ها در مورد دلایل آنها - نقاشی - نمادهای عشق و تعلق
۲	نیاز به قدرت (احساس ارزشمندی - احترام گذاشتن به یکدیگر) هدف آموزشی: آشنایی با نیاز به قدرت و مصادیق و زیرمجموعه‌های این نیاز (پیشرفت، احترام، شکوفایی و...)	تهیه لیست (کارهایی که خوب انجام می‌دهم) کاربردهای منفی (کنترل گری) و مثبت قدرت کار روی متن کتاب - استفاده از تصاویر و عکس‌ها جنگ، کمک به هموعان، مسابقات ورزشی، نامآوران علمی و...
۳	رابطه رفتارها و نیازها هدف آموزشی: توجه و آگاهی نسبت به اینکه هر رفتاری که از هر کس سر میزنند هدفمند و در جهت ارضای نیازهای اوست: رفتارهای مؤثر موجب احساسات مثبت و رفتارهای غیر مؤثر موجب احساسات منفی می‌شود.	بیان تجربه شخصی در مورد رابطه رفتارها و نیازها چه کسی، چه زمانی و با چه رفتاری کدام نیازش را ارضا می‌کند؟ پخش کلیپ (در مورد رفتارهای غیر مؤثر و نتایج ناخوشایند آنها) بحث در مورد آن پخش تصاویر چهره‌ها برای تشخیص هیجانات و ارتباط آن با ارضای نیازها
۴	دنیای مطلوب (تفاوت علائق و سلائی افراد) هدف آموزشی: شناخت مفهوم دنیای مطلوب و اهمیت آن در ایجاد علائق و رفتارهای متفاوت در افراد	بازی چرخنده - بازی (کی چی دوست داری؟) پخش کلیپ در مورد فرهنگها و رسوم مردم سرزمین‌های مختلف انتخاب عکسهای دلخواه و توضیح در مورد دلیل مطلوبیت آنها
۵	مدیریت احساسات از طریق تغییر رفتار هدف آموزشی: درک رابطه بین رفتارها و احساسات (نشانه‌ها) و یادگیری مهارت تغییر احساس بد به احساس خوب از طریق تغییر رفتار	استفاده از کارت خرسها (توصیف یک موقعیت توسط مربی و انتخاب کارت مناسب آن موقعیت بر اساس هیجان خرس - توسط بچه‌ها) من میدانم وقتی شاد/ناراحت می‌شوم که... کاربرگ - فعالیت تصاویر - هیجانات (با نشان دادن هر تصویر، هر فرد میزان هیجان مثبت یا منفی خود را به اعضای گروه نشان می‌دهد) - آینه هیجانات
۶	خلاقیت (خلق رفتارهای جدید برای رسیدن به خواسته)	طرح مسئله و بارش مغزی - پخش کلیپ (در مورد

جلسه	محتوا	تکالیف
	هدف آموزشی: شناخت مفهوم خلاقیت از دیدگاه تئوری انتخاب و تمرین برای تقویت خلق رفتارهای جدید در موقعیتهای ناکامی	رفتارهای خلاقانه - تکمیل نقاشی ناتمام - نقاشی بر پایه طرحهای هندسی
۷	مسئولیت پذیری (هر کس مسئول ارضای نیاز خودش است و نباید مدام از دیگران انتظار داشته باشد) هدف آموزشی: درک مفهوم مسئولیت پذیری برای ارضای مناسب نیازهای خود و اجتناب از آسیب زدن به دیگران	پخش و تحلیل کلیپ - بیان خاطرات و تجربه های شخصی - کار روی متن کتاب - کاربرگ رفتارهای غیرمسئولانه (بیان برخی از رفتارهای غیرمسئولانه و تعیین پیامدهای کوتاهمدت و بلندمدت آنها)
۸	خودآگاهی (توجه به خواسته و رفتار در هر لحظه) هدف آموزشی: تمرین افزایش خودآگاهی در خلال فعالیتهای مختلف	استفاده از کارت خرسها و کارت ماشین رفتار - نقاشی - کاربرگ موقعیتهای خواسته ها- رفتارها- پیامدها
۹	خودارزیابی (قضاوت در مورد خواسته ها و رفتارها) هدف آموزشی: تقویت مهارت خودارزیابی و تشخیص رفتارها و خواسته های غیر مؤثر، غیرواقعیهانه و غیرمسئولانه	کار روی متن کتاب - بیان تجربه های شخصی محاسبه سود و هزینه برای انتخابها
۱۰	مهارت پرسشگری (جستجوگری و تلاش برای دانستن و فهمیدن) هدف آموزشی: درک اهمیت پرسشگری در کسب دانش و بهبود عملکرد انسان در موقعیتهای مختلف	کار عملی (انجام پژوهش و ارائه سخنرانی) - کار روی متن کتاب (طراحی سؤال مناسب با متن) - کار با دانشنامه ها (دائرةالمعارف)
۱۱	انتخاب هوشمندانه (محاسبه سود و هزینه ها در هر انتخاب) هدف آموزشی: تقویت مهارت تصمیم گیری بر اساس سنجش سود و هزینه های هر رفتار در موقعیتهای مختلف	بحث گروهی - سخنرانی میهمان (ذکر تجربه های موفقیت و شکست) - بیان تجربه های شخصی - کار روی متن کتاب
۱۲	برقراری ارتباط مؤثر (مبتنی بر نیازها و خواسته های طرفین) هدف آموزشی: درک اهمیت توجه به نیازهای خود و دیگران در برقراری روابط بین فردی	پخش کلیپ - استفاده از کارت ماشینهای رفتار - بازی پرتاب توپ - ایفای نقش - کاربرگ چهره های سفید

یافته های پژوهش

در بخش حاضر داده های گردآوری شده از گروه های آزمایش و کنترل با استفاده از روش های آمار توصیفی و استنباطی مورد بررسی قرار می گیرد. از بخشی توصیفی، از شاخص هایی از قبیل میانگین و انحراف معیار و ویژگی های جمعیت - شناختی آزمودنی ها، استفاده می شود. در بخشی استنباطی، سؤالات پژوهش با استفاده از آزمون های آماری مناسب، مورد بررسی قرار می گیرد. طبق نتایج جنسیت در گروه کنترل ۰/۴۵، در گروه تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب ۰/۳۵ دختر هستند و در همه گروه های مورد مطالعه، پایه تحصیلی، پایه سوم فراوانی با بیشترین میزان و پایه تحصیلی پایه اول کمترین فراوانی را تشکیل می دهند و میانگین سن دانش آموزان گروه کنترل برابر ۱۴/۵۳ و در گروه آزمایش مبتنی بر تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب برابر ۱۴/۰۷ بود.

جدول ۲. آماره‌های توصیفی پیوند با مدرسه در گروه‌های مورد مطالعه

متغیر	زمان	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار
دلبستگی به معلم	پیش آزمون	کنترل	۲۰	۱۹/۴۳	۸/۳۰
	پس آزمون	تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب	۲۰	۲۱/۴۰	۵/۸۷
دلبستگی به مدرسه	پیش آزمون	کنترل	۲۰	۱۹/۶۰	۸/۳۸
	پس آزمون	تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب	۲۰	۲۶/۶۵	۵/۷۴
دلبستگی به کارکنان مدرسه	پیش آزمون	کنترل	۲۰	۱۶/۷۵	۳/۹۵
	پس آزمون	تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب	۲۰	۱۹/۱۸	۴/۲۰
مشارکت در مدرسه	پیش آزمون	کنترل	۲۰	۱۸/۳۷	۳/۵۳
	پس آزمون	تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب	۲۰	۳۴/۴۵	۴/۵۵
باور به مدرسه	پیش آزمون	کنترل	۲۰	۱۲/۳۷	۳/۴۱
	پس آزمون	تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب	۲۰	۱۰/۶۶	۳/۰۵
پیوند با مدرسه (کل)	پیش آزمون	کنترل	۲۰	۱۳/۱۷	۳/۰۸
	پس آزمون	تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب	۲۰	۱۷/۴۰	۴/۳۳
تعهد به مدرسه	پیش آزمون	کنترل	۲۰	۱۵/۵۲	۳/۱۳
	پس آزمون	تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب	۲۰	۱۵/۹۹	۳/۷۵
پیوند با مدرسه (کل)	پیش آزمون	کنترل	۲۰	۱۴/۱۷	۳/۰۶
	پس آزمون	تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب	۲۰	۲۰/۰۲	۵/۱۰
تعهد به مدرسه	پیش آزمون	کنترل	۲۰	۱۴/۷۳	۴/۶۰
	پس آزمون	تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب	۲۰	۱۵/۱۳	۳/۰۵
پیوند با مدرسه (کل)	پیش آزمون	کنترل	۲۰	۱۶/۰۴	۳/۳۱
	پس آزمون	تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب	۲۰	۲۱/۱۶	۴/۶۳
تعهد به مدرسه	پیش آزمون	کنترل	۲۰	۶/۹۱	۱/۳۲
	پس آزمون	تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب	۲۰	۷/۱۷	۱/۰۲
پیوند با مدرسه (کل)	پیش آزمون	کنترل	۲۰	۶/۴۳	۱/۵۱
	پس آزمون	تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب	۲۰	۱۱/۱۸	۲/۱۳
تعهد به مدرسه	پیش آزمون	کنترل	۲۰	۶۳/۷۰	۱۵/۶۹
	پس آزمون	تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب	۲۰	۶۰/۱۳	۱۴/۹۹
تعهد به مدرسه (کل)	پیش آزمون	کنترل	۲۰	۶۵/۲۲	۱۵/۸۷
	پس آزمون	تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب	۲۰	۱۴۲/۶۵	۳۰/۹۹

در جدول (۲) میانگین و انحراف معیار ابعاد پیوند با مدرسه در دانش آموزان مقطع متوسطه اول شامل (دلبستگی به معلم، دلبستگی به مدرسه، دلبستگی به کارکنان مدرسه، مشارکت در مدرسه، باور به مدرسه و تعهد به مدرسه) به صورت جداگانه برای گروه آزمایش و کنترل بر حسب پس آزمون هر دو گروه اشاره شده است.

جدول ۳. آزمون لوین جهت بررسی مفروضه‌های همگنی واریانس‌های خطا

متغیرها	F	DF1	DF2	سطح معناداری
دلبستگی به معلم	۹/۵۲۷	۱	۳۸	۰/۱۰۴
دلبستگی به مدرسه	۱/۷۰۲	۱	۳۸	۰/۲۰۰
دلبستگی به کارکنان مدرسه	۰/۵۸۸	۱	۳۸	۰/۴۴۸
مشارکت در مدرسه	۳/۸۲۷	۱	۳۸	۰/۱۵۸
باور به مدرسه	۰/۲۸۰	۱	۳۸	۰/۶۰۰
تعهد به مدرسه	۴/۵۳۱	۱	۳۸	۰/۱۴۰

همانطور که در جدول (۳) نتیجه‌ی آزمون لوین جهت بررسی مفروضه‌ی همگنی واریانس‌های خطا آورده شده است. براساس نتایج مندرج، سطح معناداری برای متغیر دلبستگی به معلم ($\text{sig}=0/10$)، برای متغیر دلبستگی به مدرسه ($\text{sig}=0/20$)، برای متغیر دلبستگی به کارکنان مدرسه ($\text{sig}=0/44$)، مشارکت در مدرسه ($\text{sig}=0/15$)، باور به مدرسه ($\text{sig}=0/60$) و تعهد به مدرسه ($\text{sig}=0/14$) بزرگ‌تر از $0/05$ می‌باشد و بنابراین مفروضه‌ی همگنی واریانس‌های خطا برقرار می‌باشد.

جدول ۴. آزمون باکس جهت بررسی مفروضه‌های همگنی ماتریس واریانس

آزمون	مقدار
باکس	۴۶/۲۷۱
F	۱/۳۲۳
درجه آزادی ۱	۲۸
درجه آزادی ۲	۵۰۳۱/۷۲۴
سطح معناداری	۰/۱۱۹

همانطور که در جدول (۴) نتیجه‌ی آزمون باکس جهت بررسی مفروضه‌ی همگنی ماتریس واریانس‌ها آورده شده است. با توجه به جدول (۳) و (۴) از آنجایی که مفروضه‌ی همگنی واریانس‌های خطا و همگنی ماتریس کوواریانس‌ها برقرار بودند؛ از تجزیه و تحلیل کوواریانس چندمتغیری به منظور مقایسه‌ی نمرات ابعاد پیوند با مدرسه در دانش آموزان (دلبستگی به معلم، دلبستگی به مدرسه، دلبستگی به کارکنان مدرسه، مشارکت در مدرسه، باور به مدرسه و تعهد به مدرسه) در گروه کنترل و تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب مورد مطالعه استفاده شد.

جدول ۵. تجزیه و تحلیل کوواریانس چندمتغیری برای مقایسه‌ی میانگین نمره‌های ابعاد پیوند با مدرسه در دانش آموزان (دلبستگی به معلم، دلبستگی به مدرسه، دلبستگی به کارکنان مدرسه، مشارکت در مدرسه، باور به مدرسه و تعهد به مدرسه)

آزمون‌ها	مقادیر	F	درجه‌ی آزادی فرضیه	درجه‌ی آزادی خطا	Sig	اندازه اثر
اثر پیلایی	۰/۷۲۵	۲/۵۹۹	۶/۰۰۰	۳۲/۰۰۰	۰/۰۰۵	۰/۳۶۲
لامبدای ویلکز	۰/۳۳۹	۳/۱۷۷	۶/۰۰۰	۳۲/۰۰۰	۰/۰۰۱	۰/۴۱۸
اثر هتلینگ	۱/۷۶۰	۳/۷۷۲	۶/۰۰۰	۳۲/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۴۶۸
بزرگ‌ترین ریشه‌ی روی	۱/۶۴۵	۷/۵۲۱	۶/۰۰۰	۳۲/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۶۲۲

همانطور که در جدول (۵) مشاهده می‌شود، نتیجه‌ی تجزیه و تحلیل کوواریانس چندمتغیری حاکی از آن است که هر چهار آماره اثر پیلایی ($F=117/58, p<0/05$)، لامبدای ویلکز ($F=117/58, p<0/05$)، اثر هتلینگ ($F=117/58, p<0/05$) و بزرگ‌ترین ریشه‌ی روی ($F=117/58, p<0/05$) معنادار می‌باشند. بدین ترتیب مشخص می‌گردد که ترکیب خطی متغیرهای وابسته پس از تعدیل تفاوت‌های اولیه، از متغیر مستقل تأثیر پذیرفته‌اند؛ به عبارت دیگر، نتایج تجزیه و تحلیل کوواریانس چندمتغیری نشان می‌دهد که روش تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب بر ترکیب خطی متغیرهای وابسته مؤثر بوده است و تفاوت معناداری بین گروه‌ها وجود دارد.

جدول ۶. تعامل میان متغیر مستقل و همپراش برای بررسی همگونی شیب رگرسیون متغیرهای ابعاد پیوند با مدرسه در دانش آموزان (دلبستگی به معلم، دلبستگی به مدرسه، دلبستگی به کارکنان مدرسه، مشارکت در مدرسه، باور به مدرسه و تعهد به مدرسه)

منبع تغییرات	متغیر	مجموع مجذورات	درجات آزادی	میانگین مجذورات	F	Sig
ثابت	دلبستگی به معلم	۱۱۸/۳۶۴	۱	۱۱۸/۳۶۴	۱۲/۰۵۲	۰/۱۵۵
	دلبستگی به مدرسه	۸۹/۳۸۰	۱	۸۹/۳۸۰	۱۳/۵۶۲	۰/۱۱۷
	دلبستگی به کارکنان مدرسه	۱۳۲/۸۵۸	۱	۱۳۲/۸۵۸	۱۲/۴۲۰	۰/۱۱۲
	مشارکت در مدرسه	۲۵/۵۵۷	۱	۲۵/۵۵۷	۲/۴۲۶	۰/۰۶۶
	باور به مدرسه	۲۴۴/۸۸۵	۱	۲۴۴/۸۸۵	۷/۰۷۲	۰/۲۳۵
	تعهد به مدرسه	۱۶۳/۸۸۰	۱	۱۶۳/۸۸۰	۶/۳۱۷	۰/۱۱۱
گروه * متغیر	دلبستگی به معلم	۲۰/۸۷۱	۲	۱۰/۴۳۶	۱/۰۶۳	۰/۳۵۷
	دلبستگی به مدرسه	۹/۴۴۷	۲	۴/۷۲۴	۰/۷۱۷	۰/۴۹۶
	دلبستگی به کارکنان مدرسه	۱۰/۱۲۳	۲	۵/۰۶۲	۰/۴۷۳	۰/۶۲۷
	مشارکت در مدرسه	۰/۶۱۱	۲	۰/۳۰۵	۰/۰۲۹	۰/۹۷۱
	باور به مدرسه	۳/۵۸۰	۲	۱۵/۲۹۰	۰/۴۴۲	۰/۶۴۷
	تعهد به مدرسه	۳/۹۵۴	۲	۱/۹۷۷	۰/۰۷۶	۰/۹۲۷

منبع تغییرات	متغیر	مجموع مجدورات	درجات آزادی	میانگین مجدورات	F	Sig
خطا	دلبستگی به معلم	۳/۹۵۴	۳۷	۹/۸۲۱		
	دلبستگی به مدرسه	۳۲۴/۰۸۶	۳۷	۶/۵۹۰		
	دلبستگی به کارکنان مدرسه	۳۵۳/۰۰۸	۳۷	۱۰/۶۹۷		
	مشارکت در مدرسه	۳۴۷/۶۹۶	۳۷	۱۰/۵۳۶		
	باور به مدرسه	۱۱۴۲/۶۲۶	۳۷	۳۴/۶۲۵		
	تعهد به مدرسه	۸۵۶/۰۵۲	۳۷	۲۵/۹۴۱		
مجموع	دلبستگی به معلم	۷۳۶۰۹/۰۰۰	۴۰			
	دلبستگی به مدرسه	۱۲۰۸۰/۰۰۰	۴۰			
	دلبستگی به کارکنان مدرسه	۶۴۱۴۶/۰۰۰	۴۰			
	مشارکت در مدرسه	۱۶۰۸۷۶/۰۰۰	۴۰			
	باور به مدرسه	۱۶۰۸۷۶/۰۰۰	۴۰			
	تعهد به مدرسه	۱۳۷۸۸۸/۰۰۰	۴۰			

بر اساس اطلاعات بدست آمده از جدول فوق و تعامل میان متغیرهای پژوهش در مرحله پس آزمون با گروه که شامل گروه آزمایش و کنترل می‌باشد. می‌توان بیان نمود که در تمامی موارد فرض همگونی شیب رگرسیون برای استفاده از تحلیل کوواریانس برقرار است.

جدول ۷. تجزیه و تحلیل کوواریانس چند برای مقایسه‌ی میانگین نمره‌های ابعاد پیوند با مدرسه در دانش آموزان (دلبستگی به معلم، دلبستگی به مدرسه، دلبستگی به کارکنان مدرسه، مشارکت در مدرسه، باور به مدرسه و تعهد به مدرسه)

منبع تغییرات	متغیر	مجموع مجزورات	درجات آزادی	میانگین مجزورات	F	Sig	اندازه اثر
مدل	دلبستگی به معلم	۱۲۰۳۹/۲۰۷	۱	۱۲۰۳۹/۲۰۷	۲۰۳/۹۸۱	۰/۰۰۰	۰/۸۴۶
	دلبستگی به مدرسه	۱۸۱۹۵/۸۴۱	۱	۱۸۱۹۵/۸۴۱	۳۳۵/۵۱۵	۰/۰۰۰	۰/۹۰۱
	دلبستگی به کارکنان مدرسه	۵۳۸۶/۵۷۱	۱	۵۳۸۶/۵۷۱	۳۰۴/۷۲۶	۰/۰۰۰	۰/۸۹۲
	مشارکت در مدرسه	۶۶۹۵/۸۵۹	۱	۶۶۹۵/۸۵۹	۳۱۲/۵۷۵	۰/۰۰۰	۰/۸۹۴
	باور به مدرسه	۷۸۰۰/۶۸۴	۱	۷۸۰۰/۶۸۴	۲۷۱/۲۴۵	۰/۰۰۰	۰/۸۸۰
	تعهد به مدرسه	۲۲۵۲/۳۹۴	۱	۲۲۵۲/۳۹۴	۲۵۲/۰۱۸	۰/۰۰۰	۰/۸۷۲
گروه	دلبستگی به معلم	۲۷۴/۵۸۸	۲	۱۳۷/۲۹۴	۱۲/۳۲۶	۰/۰۱۲	۰/۳۱۲
	دلبستگی به مدرسه	۱۸۱۸/۹۹۶	۲	۹۰۹/۴۹۸	۱۶/۷۷۰	۰/۰۰۰	۰/۴۷۵
	دلبستگی به کارکنان مدرسه	۱۵۱/۳۳۳	۲	۷۵/۶۶۶	۱۴/۲۸۱	۰/۰۲۱	۰/۱۸۸
	مشارکت در مدرسه	۱۹۲/۰۶۱	۲	۴۶/۰۳۰	۱۲/۱۴۹	۰/۰۰۱	۰/۳۰۴
	باور به مدرسه	۱۷۳/۵۳۸	۲	۳۶/۷۶۹	۱۱/۲۷۹	۰/۰۰۰	۰/۳۶۵
	تعهد به مدرسه	۱۴۸/۳۲۶	۲	۷۴/۱۶۳	۱۸/۲۹۸	۰/۰۰۱	۰/۳۱۰
خطا	دلبستگی به معلم	۲۱۸۳/۷۸۷	۳۷	۵۹/۰۲۱			
	دلبستگی به مدرسه	۲۰۰۶/۶۰۴	۳۷	۵۴/۲۳۳			
	دلبستگی به کارکنان مدرسه	۶۵۴/۰۴۱	۳۷	۱۷/۶۷۷			
	مشارکت در مدرسه	۷۹۲/۵۹۹	۳۷	۲۱/۴۲۲			
	باور به مدرسه	۱۰۶۴/۰۷۵	۳۷	۲۸/۷۵۹			
	تعهد به مدرسه	۳۳۰/۶۸۵	۳۷	۸/۹۳۷			
کل	دلبستگی به معلم	۲۳۸۴۹/۰۰۰					
	دلبستگی به مدرسه	۳۰۰۴۰/۰۰۰					
	دلبستگی به کارکنان مدرسه	۱۳۵۲۴/۱۳۰					

منبع تغییرات	متغیر	مجموع مجزورات	درجات آزادی	میانگین مجزورات	F	Sig	اندازه اثر
	مشارکت در مدرسه	۱۳۵۲۴/۴۶۳					
	باور به مدرسه	۱۴۰۲۳/۳۲۰					
	تعهد به مدرسه	۳۷۵۵/۱۱۱					

با توجه به نتایج جدول (۷) ($F = 12/32, p < 0/01$) برای متغیر دلبستگی به معلم، ($F = 16/77, p < 0/01$) برای متغیر دلبستگی به مدرسه؛ ($F = 14/28, p < 0/01$) برای متغیر دلبستگی به کارکنان مدرسه، ($F = 12/14, p < 0/01$) برای متغیر مشارکت در مدرسه؛ ($F = 11/27, p < 0/01$) برای متغیر باور به مدرسه ($F = 11/27, p < 0/01$) و تعهد به مدرسه ($F = 11/27, p < 0/01$) تفاوت بین گروه کنترل و تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب در سطح آلفای ۰/۰۱ معنادار است؛ بنابراین فرضیه‌های پژوهش تأیید می‌شود و تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب در ابعاد پیوند با مدرسه در دانش آموزان (دلبستگی به معلم، دلبستگی به مدرسه، دلبستگی به کارکنان مدرسه، مشارکت در مدرسه، باور به مدرسه و تعهد به مدرسه) اثر دارد. همچنین از نتایج آمار توصیفی متغیرها می‌توان نتیجه گرفت که تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب باعث افزایش ابعاد پیوند با مدرسه دانش آموزان می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف اصلی این پژوهش بررسی اثربخشی تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب در افزایش پیوند با مدرسه در دانش آموزان می‌باشد. نتایج حاصل از تحلیل فرضیه‌های پژوهش نشان داد که تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب در ابعاد پیوند با مدرسه در دانش آموزان (دلبستگی به معلم، دلبستگی به مدرسه، دلبستگی به کارکنان مدرسه، مشارکت در مدرسه، باور به مدرسه و تعهد به مدرسه) اثر دارد. همچنین از نتایج آمار توصیفی متغیرها می‌توان نتیجه گرفت که تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب باعث افزایش ابعاد پیوند با مدرسه دانش آموزان می‌شود. نتایج این فرضیه با یافته‌های پژوهش‌های (Amiri et al, 2022)، (Manzari Tavakoli et al, 2022)، (Nemati et al, 2023)، (Gravand nia et al, 2024)، (Charteris & Page, 2021)، (Safari-Bidhendi et al, 2021)، (Dortaj et al, 2021)، (Mirhosseini et al, 2021)، (Arab Kalmari et al, 2020) همسو می‌باشد. در این راستا (Safari-Bidhendi et al, 2021)، در پژوهشی با عنوان اثربخشی آموزش مبتنی بر تئوری انتخاب بر تاب‌آوری تحصیلی و نشاط ذهنی دانش آموزان دوره متوسطه، نتایج نشان داد که آموزش مبتنی بر تئوری انتخاب بر تاب‌آوری تحصیلی و نشاط‌ذهنی دانش آموزان دوره متوسطه تأثیر معنادار دارد. بدین صورت که این مداخله توانسته منجر به افزایش تاب‌آوری تحصیلی و نشاط ذهنی شود. یافته‌های پژوهش حاضر بیانگر آن بودند که آموزش مبتنی بر تئوری انتخاب با بهره‌گیری از فوونی همانند مسئولیت‌پذیری و زندگی تحصیلی مسئولانه می‌تواند به عنوان یک روش کارآمد جهت افزایش تاب‌آوری تحصیلی و نشاط ذهنی دانش آموزان مورد استفاده قرار گیرد. (Amiri et al, 2022)، در پژوهشی با عنوان اثربخشی بسته آموزشی مدیریت رفتار مبتنی بر نظریه

انتخاب در کاهش بی‌انضباطی دانش‌آموزان در مدرسه، بر اساس یافته‌ها، اجرای بسته آموزشی مدیریت رفتار مبتنی بر نظریه انتخاب در کاهش بی‌انضباطی دانش‌آموزان در مدرسه از نظر آماری و بالینی تأثیر معنی‌داری دارد. بنابراین توصیه می‌شود از آموزش‌های این بسته، که برگرفته از مبانی آموزشی - درمانی نظریه انتخاب است، از طریق مراکز مشاوره و به‌ویژه هسته‌های مشاوره آموزشی و پرورش به صورت فردی و گروهی استفاده شود.

در تبیین این فرضیه می‌توان گفت که در پژوهش‌های انجام شده قبلی اشاره شده است که مهمترین عنصر پیوند با مدرسه ارتباط مؤثر دانش‌آموزان با اعضای جامعه مدرسه، میزان تعلق افراد به اهداف جمعی و یا میزان دخالت اعضا در فعالیت‌های اجتماعی است. بنابراین دل بسته بودن به معلم و مدرسه، شرکت در فعالیت‌های متنوع مدرسه و تعهد به قوانین و ارزش‌های مدرسه با ارائه بازخوردهای مثبت معلم، موجب رضایت از آموزش و کنترل کردن اعمال مربوط به موفقیت و شکست تحصیلی در دانش‌آموزان می‌شود. به عبارت دیگر پیوند با مدرسه به اعمالی اشاره دارد که سبب سازگار شدن دانش‌آموز در انجام فعالیتی خاص می‌شود و به دنبال آن احساس وابستگی به افراد، موضوع‌ها و محیط‌های مختلف را در پی دارد. این اعمال سبب افزایش احساس راحتی، خوب بودن و افزایش نگرش مثبت به مدرسه می‌شود با توجه به نتایج این فرضیه، تئوری انتخاب در مورد انتخاب‌ها و چگونگی و چرایی انجام آنهاست. تئوری انتخاب تبیین می‌کند که ما به عنوان یک انسان برای دست یافتن به آنچه می‌خواهیم، چگونه رفتارمان را انتخاب می‌کنیم. براساس این تئوری تمامی آنچه ما انجام می‌دهیم یک رفتار است و نیز اینکه همه رفتارها عمدی بوده و از درون ما برانگیخته می‌شوند. این برخلاف نظریه‌هایی است که می‌گویند ما در دنیایی از کنترل بیرونی به سر می‌بریم و توسط عوامل بیرونی برانگیخته می‌شویم و مهم‌ترین عنصر پیوند با مدرسه ارتباط مؤثر دانش‌آموزان با اعضای جامعه مدرسه، میزان تعلق افراد به اهداف جمعی و یا میزان دخالت اعضا در فعالیت‌های اجتماعی است. بنابراین دل بسته بودن به معلم و مدرسه، شرکت در فعالیت‌های متنوع مدرسه و تعهد به قوانین و ارزش‌های مدرسه با ارائه بازخوردهای مثبت معلم، موجب رضایت از آموزش و کنترل کردن اعمال مربوط به موفقیت و شکست تحصیلی در دانش‌آموزان می‌شود. به عبارت دیگر پیوند با مدرسه به اعمالی اشاره دارد که سبب سازگار شدن دانش‌آموز در انجام فعالیتی خاص می‌شود و به دنبال آن احساس وابستگی به افراد، موضوع‌ها و محیط‌های مختلف را در پی دارد. این اعمال سبب افزایش احساس راحتی، خوب بودن و افزایش نگرش مثبت به مدرسه می‌شود که با توجه به نتایج این فرضیه‌ها می‌توان گفت تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب در افزایش و بهبود وضعیت پیوند با مدرسه در دانش‌آموزان می‌تواند اثر مثبت داشته باشد. در نتیجه قابل بیان است که تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب در بهبود ابعاد افزایش پیوند با مدرسه دانش‌آموزان داشته و می‌تواند به عنوان برنامه آموزشی مؤثر مورد توجه روانشناسان و مشاوران در مدارس باشد.

با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش، پیشنهادهای زیر ارائه می‌گردد:

۱- با توجه به اینکه آموزش مبتنی بر تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب در افزایش پیوند با مدرسه در دانش‌آموزان تأثیر دارد. برای بهبود پیوند با مدرسه در دانش‌آموزان مداخله روانشناختی از جمله آموزش مبتنی بر تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب حائز اهمیت می‌باشد (پیشنهاد می‌شود از دستاورد پژوهش حاضر روانشناسان و کارشناسان در این حوزه استفاده نمایند).

۲- از آنجا که پژوهش حاضر به چارچوب و راهکار مداخله‌ای مناسبی برای افزایش پیوند با مدرسه در دانش آموزان رسید؛ پیشنهاد می‌شود مدارس از برنامه آموزشی این پژوهش با کمک متخصصان روانشناسی برای دانش آموزان در مدارس خود استفاده و نتایج اثربخشی برنامه را برای بهبود آن گزارش و در صورت امکان دوره‌هایی برای مربیان و معلمان مدارس برگزار کنند، تا مربیان بتوانند مداخله‌های علمی و مؤثر مثبت‌نگری را بیاموزند.

۳- همچنین اگر آموزش مبتنی بر تدریس مبتنی بر تئوری انتخاب به عنوان یک واحد درسی اختیاری در برنامه درسی دانش آموزان گنجانده شود، این امر می‌تواند تا حدود زیادی باعث بهبود وضعیت روانشناختی، بازسازی روابط اجتماعی و حل و فصل منطقی‌تر مسائل در دانش آموزان شود.

Reference

- Albughbish, N., & Sheikhan M., & Khavaninzadeh, R. (2020). Applying Choice Theory Strategies to the Quality of Learning of Students in the Second National Conference on New Findings in the Field of Teaching-Learning in Elementary Education. (in Persian).
- Amiri, M., & Mesrābādi, J., & Farid, A., & Sheikhalizāde, S. (2022). Effectiveness of behavior management training package based on choice theory on reducing students' indiscipline at school. *Journal of Educational Innovations*, 21(1), 165-189. doi: 10.22034/jei.2021.287862.1943. (in Persian).
- Arab Kalmari, M., & Ghorban Shiroudi, S., & Zarbakhsh, M.R. (2020). Effects of Teaching the Basics of Choice Theory on Responsibility and School Enthusiasm in High School Students; 10:190-190 URL: <http://jdisabilstud.org/article-1-2260-fa.html>. (in Persian).
- Bonyadi, M., & Manzari Tavakoli, A.R., & Zein al-Dini Meymand, Z., & Soltani, A. (2024), Design and evaluation of the effectiveness of the choice theory educational package on the academic cohesion of male students in the middle school, *Journal of Mental Health in School*, 2 (4), 94-104. <https://civilica.com/doc/2132044>. (in Persian).
- Charteris, J., & Page, A. (2021). School bonding, attachment, and engagement through remote learning: Fostering school connectedness. *New Zealand Journal of Teachers' Work*, 18(2), 91-108. <https://doi.org/10.24135/teacherswork.v18i2.329>
- Chen, Y., & Feng, S. (2019). The education of migrant children in China's urban public elementary schools: Evidence from Shanghai. *China Economic Review*. 54: 390-402. <https://doi.org/10.1016/j.chieco.2019.02.002>
- Corey, G. (2011). *Theory and practice of group counseling*. Nelson Education.
- Darban, Z. (2012), Studying the level of feeling of belonging to school and its relationship with academic performance of female students in Semnan city, Master's thesis (unpublished), Ministry of Science, Research and Technology, Allameh Tabatabaei University, Faculty of Educational Sciences and Psychology. (in Persian).
- Dortaj, F., & EbrahimiGhavam, S., & Delavar, A., & Rasouli, F. (2022). Developing and Validating the Classroom Lead- Management Package Based on Choice Theory and Determining Its Effectiveness on Teacher Management Style and Responsibility of First Grade Students of Mid School in School. *Military Psychology*, 13(49), 125-146. Doi: [20.1001.1.25885162.1401.13.49.7.1](https://doi.org/10.1001.1.25885162.1401.13.49.7.1). (in Persian).
- Damayanti, MR., & Sudira, P.G., & Nopriani, N.L.P. (2020). Effectiveness of a school-based peer-led education program on high school students' health behavior in a boarding school in Bali, Indonesia. *Enfermeria Clinica*. 30(7): 90-95. DOI:[10.1016/j.enfcli.2020.07.019](https://doi.org/10.1016/j.enfcli.2020.07.019)
- Fan, W., & Liang Y. (2020). The impact of school autonomy and education marketization in the United Kingdom. *Journal of Policy Modeling*. 42(5): 1038-1048. DOI: [10.1016/j.jpolmod.2020.04.007](https://doi.org/10.1016/j.jpolmod.2020.04.007).
- Glasser, W., & Glasser C. (2010). *The language of choice theory*. Harper Collins; Nov 16.
- Glasser, W. (1998). *Choice theory: A new psychology of personal freedom*. BestSeller Publishing.

- Gravand nia, M., & Sadipour, E., & Asadzadeh, H., & Ebrahimi Ghavam, S. (2024). The Efficacy of Responsibility-Based Training Grounded in Choice Theory on the Academic Perseverance and the Quality of Learning Experiences of Students in the Experimental Field of Science. *Journal of Research in Educational Systems*, 18(65), 5-23. doi: 10.22034/jiera.2024.424033.3073 (In Persian)
- Hashemi, T., & Vahedi, S., & Mohebbi, M. (2016). The Structural Relationship of School and Parental Bonding with Academic Satisfaction and Academic Control: The Mediating Role of Academic Self-efficacy. *Biquarterly Journal of Cognitive Strategies in Learning*, 3(5), 1- 20. https://asj.basu.ac.ir/article_1357.html .(In Persian)
- Libbey, H. P. (2004). Measuring student relationships to School: Attachment, bonding, connectedness, and engagement. *Journal of School Health*, 74(7), 274–283. <https://doi.org/10.1111/j.1746-1561.2004.tb08284.x>
- Lyngstad, M. (2023). At home with the mavericks: Student and teacher perspectives of the transformative potential of Glasser's choice theory at an alternative secondary school. *Journal of Transformative Education*, 21(3), 391-408. <https://doi.org/10.1177/15413446221130363>
- Manzari Tavakoli, R., & Mahdavi Nasab Barfe, Z., & Dehghan Dolati, F., & Moslehi, F. (2022). The Effectiveness of Teaching the Basics of Choice Theory on Enthusiasm for School and Psychological Toughness of Elementary School Boys. *Sociology of Education*, 9(2), 149-158. <https://www.iase-jrn.ir/index.php/se/article/view/374>. (in Persian).
- Mason, C. P., & Mason-Bennett, L. (2021). Supporting student learning and well-being during COVID-19 using a choice theory framework. *Journal of the Professoriate*, 12(1), 181-194.
- Mirhosseini, F., & Shirazi, M., & Soghari Karbalai Herfteh, F. (2021). Teaching Choice Theory on Increasing Mental Health and Academic Self-Efficacy of Adolescent Female Students. *Psychological Studies of Adolescents and Youth*, 2(2 (3)), 188-198. SID. <https://sid.ir/paper/1000323/fa>. (in Persian).
- Nemati, Sh., & Boroumandzadeh, N., & Badri Gargari, R. (2023). The Effectiveness of Home-School Collaboration on School Bonding and Peer Relation Students with Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder. *JOEC* 2024; 23 (4): 2 URL: <http://joec.ir/article-1-1649-fa.html>. (in Persian).
- Oelsner, J., & Lippold, M.A., & Greenberg, M.T. (2011). Factors influencing the development of school bonding among middle school students. *J Early Adolesc.* 2011; 31(3):463-487. DOI: 10.1177/0272431610366244
- Pericas, C., & Clotas, C., & Espelt A. (2022). Effectiveness of school-based emotional education program: a cluster-randomized controlled trial. *Public Health*. 210: 142-148. <https://doi.org/10.1016/j.puhe.2022.06.013>
- Poodineh, M., & Hossein Gholizadeh, R., & Mahram, B. (2019). Social Responsibility of School: A Case Study of two girls' middle schools in Mashhad City. *New Educational Approaches*, 13(2), 95-102. doi: 10.22108/nea.2019.111790.1253. (In Persian)
- Rahimi Koopai, M., & Abedini, A., & Ghaedi, H. (2025). Choice Theory and Its Application in Education, Fourth National Conference on Applied Ideas in Educational Sciences, Psychology and Cultural Studies, Bushehr, <https://civilica.com/doc/2268444>. (in Persian).
- Rezaei Sharif, A. (2012). Investigating factors affecting school attachment among students from elementary to secondary school, a mixed study, PhD thesis in Educational Psychology, University of Tehran. (in Persian).
- Safari-Bidhendi, S., & Asadzadeh, H., & Farokhi, N.A., & Dartaj, F. (2021). The effectiveness of education based on choice theory on academic resilience and mental vitality of secondary school students, *Quarterly Journal of Cognitive Analytical Psychology*, 12 (44), 27-39. Doi: 20.1001.1.28222476.1400.12.44.3.0. (in Persian).
- Setayeshi Azhari, M., & Raisi, H., & Fazlolahi, S., & Azarnosh, I. (2024). The Determinants of Math Motivation in Students: The Contribution of School Bonding and Academic Self-efficacy. *Educational and Scholastic studies*, 13(2), 91-102. doi: 10.48310/pma.2024.3653. (in Persian).
- Sullivan, A.L., & Sadeh, S., & Hour, A.K. (2019). Are school psychologists' special education eligibility decisions reliable and unbiased? A multi-study experimental investigation. *Journal of School Psychology*. 77: 90-109. DOI: 10.1016/j.jsp.2019.10.006